Nr 437. Kraków, Piątek 24 Września 1909. Rok XXVIII.

„Nowa Reforma" wychodzi dwa razy dziennie.

Numer poranny wychodzi codziennie prócz poniedziałków i dni poświąteczych. Numer popołudniowy codziennie prócz niedziel i świąt.

Prenumerata wynosi:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
w Krakowie	24 koron	12 koron	6 koron	2 korony
w Austro-Węgrzech:				
z jednorazową przesyłką pocztową	32 „	16 „	8 „	2 „ 70 hal.
z dwurazową „	38 „	19 „	9 „ 50 h.	3 „ 20 „
w państwie niemieckiem	36 „	18 „	9 „	3 „
w innych państwach	48 „	24 „	12 „	4 „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do ADMINISTRACYI „NOWEJ REFORMY" w Krakowie
Adres Redakcyi i Administracyi: KRAKÓW, ULICA JAGIELLOŃSKA 10. — Telefon Nr. 41.
Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.
We Lwowie sprzedaż numerów po 6 halerzy: w Biurze dzienników A. OLSZEWSKIEGO, ulica Kilińskiego 2 i w BIURZE PLOHNA ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 4 hal., z przesyłką pocztową 6 hal.

NOWA REFORMA

NUMER PORANNY

Prenumeratę przyjmują:

ZAMIEJSCOWĄ: Administracya „Nowej Reformy" i wszystkie urzędy pocztowe; MIEJSCOWĄ: Administracya „Nowej Reformy". — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Bencasa i A. Salamonowej, ul. Sławkowska 2. — Handel St. Karlińskiego, Sukiennice. — Handel Krebsbmera, ul. Szewska. — Handel J. Ekiera, ul. Karmelicka 18.

ZAMIEJSCOWĄ PRENUMERATĘ I OGŁOSZENIA (inseraty) przyjmują: We LWOWIE Biuro dzienników Ludwik Plohn, ul. Karola Ludwika 11 — S. Sokołowski, Pasaż Hausmana 9. — W PRZEMYŚLU Reszeles. — W JAROSŁAWIU A. Amster. — W WIEDNIU Hermann Goldschmied (sprzedaż pojedynczych numerów), Wollzeile 6. — M. Dukes Nachf., Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu) — A. Oppelik. — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek (Wollzeile). — W PARYŻU Société Mutuelle de Publicité A. Loretta, directeur Rue Rougmont 14.

OGŁOSZENIA (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy" za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz po 10 h. — NADESŁANE po 60 h. od wiersza za każdy raz.
GŁOSY PUBLICZNE po 2 Kor. od wiersza. Układ tabelaryczny cyfrowy, skomplikowany pierwszy raz 40 hal., następny po 10 hal. od wiersza.
ZAŁĄCZNIKI do „Nowej Reformy" (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę 2 K. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 K. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów

Reorganizacya lewicy sejmowej.

(Telegr. „Nowej Reformy").

Lwów, 24 września.

Wczoraj w południe odbyło się posiedzenie komisyi parlamentarnej lewicy sejmowej, na którem omawiano projekt nowego regulaminu lewicy sejmowej, opracowany przez klub demokratyczny polski.

Wieczorem odbyło się plenarne posiedzenie lewicy sejmowej pod przewodnictwem dra Lea. Na posiedzeniu tem **przyjęto projekt nowego regulaminu lewicy sejmowej**, przedłożony przez komisyę parlamentarną, poczem przystąpiono do dyskusyi nad reformą wyborczą.

Z przebiegu wczorajszego posiedzenia lewicy sejmowej wynika zatem, że między klubem demokracyi polskiej a klubem demokratyczno-narodowym nastąpiło porozumienie w sprawie reformy regulaminu lewicy sejmowej i nie przyszło do rozłamu w klubie lewicy sejmowej, czego spodziewano się w ostatnich dniach ze względu na stanowisko demokracyi narodowej.

Dzisiaj obradować będzie lewica sejmowa nad programem prac.

Sejm krajowy.

(Telefonem.)

Lwów, 24 września.

Lwów. Na wczorajszem posiedzeniu Sejmu po pierwszych czytaniach szeregu wniosków poselskich, przystąpiono do wyboru 3 członków i 2 zastępców członków Rady nadzorczej banku krajowego.

Pos. Pilat przedłożył propozycyę Wydziału kraj., aby na kadencyę 6-letnią od 1 stycznia 1910 wybrać na członków: pos. Augusta Gorayskiego, Kazimierza Laskowskiego i dra Franciszka Paszkowskiego, a na zastępców: pos. Adolfa Brunickiego i Oskara Schnelia.

W dyskusyi pos. K. Lewicki zaznaczając, że w Radzie nadzorczej na 12 członków jest tylko 2 Rusinów, oświadczył, że taki stan nie odpowiada liczebnemu stosunkowi narodu polskiego do ruskiego i postawił wniosek zwrócenia tej propozycyi Wydziałowi kraj. z poleceniem, aby przedłożył Izbie nową, uwzględniającą także potrzeby i interesy narodu ruskiego.

Pos. Stapiński zaznaczył, że propozycya Wydziału kraj. idzie w tym kierunku, iż na miejsce 3 członków stronnictwa konserwatywnego ma wejść na nowo 3 członków tego stronnictwa. Mowca prosi również o zwrócenie propozycyi Wydziałowi kraj. i przedłożenie nowej, odpowiadającej faktycznym stosunkom i potrzebom kredytowym ze względu na interesy włościaństwa.

Pos. Korol poparł żądanie pos. Lewickiego.

Pos. Leo podniósł, że skład Rady nadzorczej każdej instytucyi powinien odpowiadać jej różnorodnej działalności. Odkąd zbiegiem lat działalność Banku krajowego rozszerzyła się, skład Rady nadzorczej stał się anomalią. Mowca oświadcza, że nie może oddać głosu za propozycyą Wydziału kraj. i prosi, aby przedłożono inny wniosek.

Po przemowie pos. Lewickiego, pos. Piniński oświadczył, że również będzie głosował za odroczeniem.

Spraw. Pilat zgodził się na odroczenie i Izba przyjęła wniosek pos. Lewickiego.

Następnie bez dyskusyi uznano za ważne wybory uzupełniające pos. Komorowskiego, Marsa, Starowieyskiego, Wł. Czaykowskiego, Raciborskiego, Dulęby i ks. Pastora.

Na tem zakończyło się posiedzenie Sejmu o godz. 2 po południu. Następne w sobotę o godz. 10 przed południem.

Echa wybuchu prochowni.

Lwów. Z pośród wniosków nagłych, wniesionych wczoraj w Sejmie, wymienić należy wniosek posłów Maryewskiego i Czecza, stwierdzający, że wybuch prochowni w Woli Duchackiej wyrządził niezmierne szkody w budynkach w Podgórzu, w Płaszowie, Woli Duchackiej i w Krakowie i pozbawił najbiedniejszą ludność dachu nad głową, a rząd dotąd nie wynagrodził szkody, wyrządzonej wybuchem, powstałym skutkiem niewłaściwego urządzenia prochowni. Wnioskodawcy domagają się, aby rząd jak najspieszniej wynagrodził szkody, stwierdzone przez swoje organa. Wniosek ten podpisali wszyscy posłowie krakowscy i wielu innych.

Posiedzenia komisyj.

Lwów. Komisya solna przydzieliła na wczorajszem posiedzeniu pos. Merunowiczowi do referatu sprawozdanie Wydziału krajowego o sprzedaży soli krajowej.

Komisya bankowa przydzieliła wczoraj sprawozdanie o banku krajowym pos. Hupce. przyczem uchwaliła zwołać posiedzenie informacyjne z współudziałem członków Wydziału kraj. Sprawozdanie o patronacie spółek przydzielono pos. Abrahamowiczowi; sprawozdanie Wydziału kraj. o galicyjskiej Kasie oszczędności przydzielono p. Loewensteinowi, a wniosek p. Landaua w sprawie akcyi mieszkaniowej przydzielono na wniosek pos. Maryewskiego pos. Leowi.

Subkomitet komisyi drogowej odbył pierwsze posiedzenie, na którem przeprowadzono wstępną dyskusyę nad sprawozdaniem Wydziału kraj. o ukrajowienie 2500 km. dróg.

Na wczorajszem posiedzeniu komisyi budżetowej referował pos. Głąbiński sprawozdanie Wydziału kraj. o zamknięciu rachunków za rok 1908. Po dłuższej dyskusyi sprawozdanie przyjęto. Celem przyspieszenia obrad budżetowych uchwalono wezwać referentów do jak najzwięźlejszego wypracowania przydzielonych im referatów. Dziś po południu odbędą się w dalszym ciągu obrady komisyi; na porządku dziennym stoi referat posła Kozłowskiego o funduszu szkolnym.

Komisya przemysłowa przydzieliła na wczorajszem posiedzeniu sprawozdanie Wydziału kraj. o przemyśle krajowym pos. Battaglii. Wniosek w sprawie założenia w Galicyi fabryki szutrowniczej przydzielono posłowi Saremu, sprawę ośmiu petycyj w sprawie założenia w Galicyi krajowej fabryki cementu pos. Kolischerowi, a wniosek w sprawie statystyki handlu zagranicznego pos. Adamowi.

Komisya kolejowa przydzieliła wczoraj sprawozdanie Wydziału kraj. o departamencie kolejowym pos. Kolischerowi, poczem załatwiono szereg drobnych spraw.

Komisya sanitarna przydzieliła sprawozdanie departamentu sanitarnego Wydziału kraj. dr. Marsowi, a sprawę wybudowania zakładu dla umysłowo chorych w Kobierzynie pos. Saremu.

Komisya wodna przydzieliła na wczorajszem posiedzeniu sprawę regulacyi rzek pos. Kozłowskiemu. Następnie omawiano § 47 ust. wodnej, przyczem wiceprezydent namiestnictwa dr Kleeberg udzielał wyjaśnień.

Kalendarz sejmowy.

Lwów. Dziś o godz. 9 rano odbędzie się posiedzenie klubu ukraińskiego, o godz. 10 posiedzenie komisyi dla reformy wyborczej, o godz. 11 posiedzenie komisyi podatkowej, a o godz. 12 komisyi bankowej.

Zwalczanie drożyzny mieszkaniowej.

(Telefonem.)

Lwów. Na wczorajszem posiedzeniu Sejmu przemawiał dr Landau w sprawie wdrożenia akcyi, zmierzającej do zwalczania drożyzny mieszkaniowej i uzasadniał dotyczący swój wniosek. Wskazując na ogólne przyczyny nędzy mieszkaniowej, jak wzrost ludności miejskiej i podrożenie artykułów budowlanych, podniósł mowca potrzebę zwalczania spekulacyi gruntowej i domowej, przez popieranie akcyi towarzystw budowlanych, opartych na zasadzie samopomocy. Stowarzyszenia te przez zbudowanie wielkiej liczby domów o zdrowych i tanich mieszkaniach, najskuteczniej zwalczać mogłyby wybujałą spekulacyę prywatną, bo zadowoliłyby się stosunkowo niskiem oprocentowaniem kapitału. Idzie tu więc właśnie o dostarczenie towarzystwom tym kapitału bądź w formie udziału, bądź też w formie taniego i wydatnego kredytu.

Mowca apeluje do Sejmu, aby w porozumieniu z dyrekcyą Banku krajowego wyjednał w tym Banku pomoc dla tej akcyi i aby Bank dawał towarzystwom pożyczki do wysokości 90 prc. kosztów; dla towarzystw urzędniczych i towarzystw powszechnych kredyt taki znaleść się powinien. Ponieważ zaś Bank w sprawie tej przeprowadził już studya przygotowawcze, winien jeszcze w bieżącej sesyi wystąpić z konkretnemi wnioskami.

Równocześnie domagał się mowca, aby rząd energicznie przystąpił do budowy domów mieszkalnych dla urzędników i funkcyonaryuszów kolei, poczty i t. p., aby politykę podatkową zastosował do potrzeb mieszkańców i aby zapewnił ulgi podatkowe dla tych domów, w których mniejsze mieszkania wynajmują po niższych cenach rękodzielnicy, drobni kupcy, niżsi urzędnicy i t. p.

Wreszcie żądał mowca zajęcia się zmodernizowaniem przemysłu budowlanego i podniesienia go, aby i pod tym względem przyczynić się do potanienia niesłychanej drożyzny materyałów budowlanych. Tylko akcya, obejmująca całokształt przyczyn, składających się na nędzę mieszkaniową, może przynieść rezultat i przyczynić się do rozwiązania tego tak doniosłego zagadnienia polityki socyalnej.

Sejmy krajowe.

(Telegr. „N. Reformy").

Sejm morawski.

Berno. Na wczorajszem posiedzeniu Sejmu po odczytaniu wpływu miano przystąpić do dalszego ciągu dyskusyi nad wnioskiem nagłym pos. d'Elverta i Sillingera w sprawie nadużyć przy wpisach szkolnych, względnie w sprawie zmiany rozporządzeń wykonawczych do lex Perek. Soc.-demokraci zaprotestowali przeciw temu i zażądali od marszałka krajowego, aby najpierw odczytał wniesione przez nich interpelacye w sprawie konfiskaty pism ulotnych, wzywających do urządzenia w najbliższą niedzielę demonstracyi przeciw nowemu podatkowi od piwa. Ponieważ marszałek krajowy powołując się na regulamin nie kazał odczytać tej interpelacyi, przyszło do burzliwych scen.

Pos. Prokesch (soc.-dem.) protestował przeciw postępowaniu marszałka krajowego.

Następny mowca, który miał uzasadniać wniosek nagły, nie mógł przemawiać z powodu wrzawy. Posiedzenie przerwano na kwadrans.

Po podjęciu posiedzenia zabrał głos poseł Szromota, aby uzasadnić wniosek nagły, jednakże mówił o zajściach, które spowodowały przerwę posiedzenia i wyraził przekonanie, że marszałek krajowy zgodnie z regulaminem miał prawo nie zezwolić na odczytanie interpelacyi; mowca odczytał ją, aby wszyscy posłowie mogli jej treść poznać. (Oklaski na ławach socyalnych demokratów). Dalej przemawiał pos. Szromota w sprawie „lex Perek".

Sejm kraiński.

Lublana. Wczoraj odbyło się ponowne posiedzenie Sejmu. Marszałek krajowy Szuklje powitał zebranych posłów i omówił wielkie zadania, czekające Sejm. Po przydzieleniu przedłożeń do komisyi, przystąpiono do wniosków nagłych, mianowicie do wniosku nagłego pos. Szusterszica i tow. w sprawie zmiany regulaminu Sejmu.

Sejm dalmatyński.

Zadar. Na wczorajszem posiedzeniu Sejmu dalmatyńskiego pos. Michaljewicz (stronnictwo chorwackie), złożył wniosek w sprawie utworzenia banku agrarnego.

Sejm istryjski.

Capo d'Istria. Zapowiedziane na wczoraj posiedzenie Sejmu istryjskiego odwołano na podstawie porozumienia obu stronnictw Sejmu. — Marszałek kraju zastrzegł sobie, że zwoła posiedzenie Sejmu dopiero wtedy, gdy komitet, złożony z 5 członków większości i 5 członków mniejszości dla uregulowania narodowych kwestyj, ukończy swoje prace w pełni, gdyż dopiero wtenczas można się spodziewać owocodajnej pracy Sejmu na wszystkich polach administracyi krajowej.

Przedłożenia ugodowe w Czechach.

Praga. Parlamentarna komisya klubu czeskiego partyi agrarnej i narodowo-wolnomyślnego stronnictwa, odbyła wczoraj posiedzenie, na którem po zdaniu sprawozdania przez przewodniczących obu klubów, uchwalono jednogłośnie taktykę dalszego postępowania. Po dłuższej dyskusyi postanowiono dalej, że oba stronnictwa uważają przedłożenia rządowe, o ile treść ich z publikacyi w dziennikach jest znana, jako niedostateczną podstawę dla sprawiedliwego uregulowania stosunków w życiu publicznem.

Praga. Szlachta konserwatywna stara się pośredniczyć między Czechami a Niemcami na następującej podstawie: Wszystkie wnioski niemieckie, jak i przedłożenia rządowe, odnoszące się do ugody, przekazane być mają nieustającej komisyi. Sejm zostaje na 6 tygodni odroczony, a przez ten czas komisya przygotuje materyały. Zysk w każdym razie byłby ten, że nie będzie obstrukcyi w Radzie państwa. Dotąd jednak nie udało się pozyskać czeskich klubów do tej myśli.

Praga. Wczoraj wieczorem odbyło się zebranie posłów młodoczeskich do Sejmu, na którem powzięto ważne taktyczne uchwały, trzymane dotąd w tajemnicy.

Słowieńcy i Niemcy.

(Telegr. Biura koresp.).

Grac. Na porządku dziennym wczorajszego posiedzenia Sejmu stały uzasadnienia wniosków w sprawie klęsk elementarnych. Pos. dr Benkowicz (katolicki Słowieniec) uzasadniał swój wniosek w języku słowieńskim. W Izbie panuje niepokój. Przewodniczący dzwoni. Dr Benkowicz kończy po niemiecku, prosząc Izbę, by przydzieliła wniosek do komisyi finansowej.

Przy głosowaniu za wnioskiem głosowali tylko Słowieńcy i kilku chrześć.-społecznych. Niemiecko-wolnomyślni posłowie siedzieli. Dr Benkowicz: Głosujecie za wnioskiem w sprawie klęsk elementarnych. Pos. Vastian (odpowiadając): Myśmy tego nie rozumieli. (Wielka wrzawa w całej Izbie). Dr Benkowicz w zburzeniu przemawia do Niemców. Inni słowieńscy posłowie wołają: Słowieński język jest drugim językiem krajowym.

Dr Benkowicz biegnie do estrady prezydenta i zgłasza u marszałka kraju hr. Attemsa wniosek o imienne głosowanie nad wnioskiem.

Marszałek odpowiada, że wniosek ten musiałby być w Izbie postawiony przed głosowaniem.

Dr Benkowicz żąda głosu do regulaminu i krytykuje w słowieńskim języku enuncyacyę marszałka.

Marszałek (zwrócony do dra Benkowicza oświadcza): Jeżeli Pan do regulaminu przemawia i krytykuje me urzędowanie, to proszę się posługiwać językiem niemieckim, ponieważ pańskiego narzecza nie rozumię. (Burzliwe długotrwałe oklaski i brawa na ławach Niemców wolnomyślnych i chrześcijańsko-społecznych).

Dr Benkowicz: Na to jest zastępca marszałka kraju, który po słowieńsku rozumie.

Marszałek powtarza, że po słowieńsku nie rozumie.

Dr Benkowicz: To nie nasza wina. (Wesołość na ławach niemiecko-wolnomyślnych).

Dr Benkowicz: Muszę imieniem mych towarzyszy stanowczo zaprotestować, żeby marszałek kraju język nasz nazywał narzeczem. (Ponowna wesołość i przerywania na ławach niemiecko-wolnomyślnych i ze strony niektórych chrześcijańsko-społecznych).

Marszałek oświadcza, że słowa „narzecze" w odniesieniu do języka słowieńskiego nie użył w ten sposób, by miał ubliżyć językowi słowieńskiemu.

Dr Benkowicz: To nie było stosowne.

Marszałek oświadcza dalej, że wniosek dra Benkowicza co do imiennego głosowania za późno został postawiony i enuncyuje, że wniosek dra Benkowicza w sprawie klęsk elementarnych zostaje odrzucony, gdyż nie uzyskał większości.

Dr Benkowicz: Wobec tego, co się tu dzieje, wobec obrazy, jaką nam uczyniono, stawiam wniosek o zamknięcie posiedzenia i żądam imiennego głosowania. (Ogólne oburzenie na ławach Niemców wolnomyślnych i chrześć.-społecznych).

Pos. Schoiswohl (chrześć.-społeczny) woła: Tak pan chce włościanom pomódz!

Dr Benkowicz (do Niemców): Wstydźcie się!

Przy głosowaniu wniosek o zamknięcie posiedzenia odrzucono 83 głosami przeciw 13. Za wnioskiem głosowali tylko Słowieńcy.

Dr. Benkowicz woła: Odczytajcie tylko wnioski w sprawach klęsk elementarnych, a doczekacie się czegoś. (Wielka wrzawa. Protesty na ławach niemieckich).

Następnie pos. Osmet (katolicki Słowieniec) uzasadnia wniosek w sprawie klęsk elementarnych w swoim okręgu wyborczym. Mowca rozpoczyna po słowieńsku, przyczem Niemcy przerywają mu, potem mówi w języku niemieckim.

Przy głosowaniu cała Izba głosuje za przydzieleniem wniosku komisyi finansowej.

Dr Benkowicz woła do Niemców: To jest najprostsza stronniczość. (Wesołość na ławach Niemców).

Na końcu posiedzenia oświadcza marszałek kraju, że wręczono mu 3 akty w języku słowieńskim, które po dokonaniu autoryzowanego tłomaczenia poda Izbie do wiadomości na przyszłem posiedzeniu.

Grac. Słowieński klub poselski Sejmu stryjskiego zebrał się zaraz po wczorajszem posiedzeniu Sejmu i po omówieniu przebiegu posiedzenia Sejmu, stwierdził, że sejmowe stronnictwa większości nie występują z rzeczowymi motywami, lecz opierają się na szowiniźmie narodowym. To postępowanie sprzeciwia się zupełnie przyjętym zwyczajom parlamentarnym i jak się zdaje, ma wyłącznie na celu utrudnienie zastępcom Słowieńców pozostawania w Sejmie.

Przesilenie węgierskie.

(Telegr. „Nowej Reformy".)

Budapeszt. W politycznych kołach oczekują nominacyi gabinetu pozaparlamentarnego i wymieniają jako prezydentów gabinetu: Lukacsa, Khuen-Hedervarego i Christoffyego. „Pesti Hirlap" twierdzi, że następca tronu życzy sobie takiego właśnie gabinetu. Dzienniki przyznają, że Lukacsowi mogłoby się udać rozwiązanie sytuacyi, ale o ile mieć będzie pełnomocnictwo do ustępstw w sprawie bankowej. Organ Kossutha „Budapest" wyraża się bardzo pesymistycznie i uważa pokojowe załatwienie sprawy za wykluczone. Grupa Justha zapowiada na posiedzeniu Sejmu atak na Wekerlego z powodu, że bez upoważnienia Sejmu prowadzi w Wiedniu rokowania.

Budapeszt. „N. P. Journal" donosi: W klubie staroliberałów omawiano kombinacyę, jakoby Władysław Lukacs miał objąć misyę utworzenia gabinetu. Staroliberalni oświadczyli, że gdyby Lukacsowi powierzono istotnie tę misyę, ani jeden z nich, z wyjątkiem najbliższych jego przyjaciół, nie byłby mu powolnym.

Wiadomą jest rzeczą, że Lukacs wysłał jednego ze swych przyjaciół do hr. Tiszy, aby go skłonił jeśli nie do popierania go, to przynajmniej do neutralności. Tisza odrzucił propozycye Lukacsa, zwracając mu uwagę na ryzyko przedsięwzięcia i na to, że za skutki postępowania on jeden będzie odpowiedzialny.

W klubie partyi niezawisłości zebrali się posłowie stronnictwa i rozprawiali żywo o dymisyi gabinetu. Ponieważ nie pojawił się w klubie ani jeden członek gabinetu, nie można było zorjentować się co do przyszłości.

W łonie partyi bankowej wyrażają radość z dymisyi gabinetu, jakkolwiek nie brakło głosów, twierdzących, że dymisya gabinetu jest komedyą, za pomocą której rząd chce wywrzeć presyę na Austryi w interesie podjęcia wypłat gotówką.

Obiega pogłoska, że na ostatniej Radzie ministrów przyszło do gwałtownej dyskusyi między Kossuthem a Andrassym w sprawie bankowej.

Telegramy

z dnia 24 września.

Wiedeń. „Wiener Ztg." ogłasza sankcyę ustawy uchwalonej przez Sejm galicyjski w sprawie udzielenia pozwolenia reprezentacyi powiatowej w Tłumaczu na objęcie poręki za powiatową Kasę Oszczędności, jej wkładki i procenty, oraz ustawy pozwalającej tejsamej reprezentacyi powiatowej na podjęcie pożyczki 50.000 koron.

Linc. W kołach chrześc.-socyalnych krąży pogłoska, że stronnictwo chrześc.-socyalne nosi się z myślą założenia instytucyi bankowej; bank ten nazywałby się: „Österreichische Reichsbank" albo „Wiener Comunalbank". Celem założenia tego banku ma się utworzyć Tow. akcyjne, do którego należeć ma kilku wybitnych polityków chrześc.-socyalnych.

Budapeszt. „Pester Lloyd" dowiaduje się z wysokich kół sędziowskich, że minister sprawiedliwości Günther upatrzony jest na prezydenta królewskiej kuryi. Nominacya jego ma bezpośrednio nastąpić.

Termin zwołania Rady państwa.

Wiedeń. „Alldeutsche Corresp.", której informacye nie zawsze jednak bywają ściśle, dowiaduje się, że Rada państwa stanowczo nie będzie zwołaną przed 20 października. Istniał wprawdzie zamiar wcześniejszego jej zwołania, ale nie pozwoliły na to różne przeszkody; przedewszystkiem niektóre Sejmy muszą pokończyć swe prace, między innemi Sejm bukowiński, który 11 października zbiera się wyłącznie dla uchwalenia reformy wyborczej. Dalej w budynku parlamentarnym przedsięwzięto gruntowne adaptacye i dobudowy, które czynią pobyt w gmachu parlamentu niemożliwym.

Rada państwa — o ile nie będzie obstrukcyi — czynną będzie prawie aż do świąt Bożego Narodzenia; natomiast styczeń i luty pozostawione być mają Sejmom.

Zjazd socyalistów niemieckich w Austryi.

Liberzec. Przedłożony onegdaj zjazdowi soc. dem. zarys nowego statutu organizacyjnego został wczoraj po dłuższej dyskusyi en bloc przyjęty. Wybrano komitet z 5 członków, któremu polecono wypracowanie na podstawie tego zarysu szczegółowego projektu organizacyi i przedłożenie go na dzisiejszem posiedzeniu zjazdu. Zjazd załatwił następnie punkt porządku dziennego „Prasa stronnictwa" i udzielił zarządowi centralnego organu stronnictwa w Wiedniu absolutoryum.

Powrót Cooka do Europy.

Bruksela. Dr Cook zapowiedział tu swoje przybycie na przyszły tydzień. Towarzystwo geograficzne urządza na jego cześć uroczyste przyjęcie.

Zamach na Tafta?

Nowy Jork. Według telegramu z El Pazo w Teksas, w mieście amerykańskiem New Athens, położonem naprzeciw El Pazo, znaleziono bomby w tej dzielnicy, w której prezydent Taft miał się spotkać z prezydentem Meksyku dnia 16 października b. r. Uwięziono 28 osób.

Krajowy skład publiczny w Krakowie.

Na posiedzeniu w dniu 3 listopada r. z. Sejm krajowy uchwalił wstawić do budżetu pewną kwotę na najkonieczniejsze roboty adaptacyjne w krajowym składzie publicznym w Krakowie, połączonym ze składem wolnym. Inne roboty około naprawy tego składu miały być wykonane tylko w razie, jeżliby zapewnione było, iż wskutek przesunięcia dworca kolejowego ku Krowodrzy nie zajdzie potrzeba przeniesienia składu na inne miejsce. Równocześnie polecił Sejm Wydziałowi krajowemu, ażeby zbadał przyczyny niedomagań w funkcyonowaniu tego składu, a szczególnie przyczyny słabego w nim ruchu i obmyślił wszechstronne środki zaradcze; dalej ażeby zbadał przy tej sposobności także kwestyę, czy zalecałoby się zakładanie stowarzyszeniowych domów składowych w różnych okolicach kraju z dogodnem zaliczkowaniem towarów, oraz organizacyą skupu i wspólnej sprzedaży rozmaitych produktów gospodarstwa wiejskiego, wreszcie, czy takich instytucyi nie możnaby oprzeć o Kółka rolnicze lub Kasy Raiffeisenowskie?

Wywiązując się z tego polecenia, Wydział krajowy przedłożył obecnie Sejmowi sprawozdanie, z którego wyjmujemy następujące szczegóły:

Komisya w sprawie szczegółowego oznaczenia gruntów, które mają być zajęte pod nowy dworzec towarowy w Krakowie nie odbyła się jeszcze i termin jej nie został jeszcze naznaczony; wszelako jest rzeczą niemal pewną, że realność, służąca obecnie za skład publiczny, po wybudowaniu nowego dworca towarowego nie będzie mogła służyć dalej za skład towarów, ponieważ przesuwanie wagonów z dworca do składu połączone by było wówczas ze znaczniejszemi kosztami, któreby odstręczały klientelę.

Ponieważ atoli dworzec nowy stanąć może nawet w razie największego pośpiechu dopiero za lat 2½ do trzech, Wydział krajowy zarządził rozmaite reparacye w budynkach składowych, które okazały się niezbędnemi dla ochrony złożonych w składzie towarów od szkody. Decyzya o tem, co stanie się z realnością składową po wybudowaniu nowego dworca towarowego, nie może być dziś powziętą. Reflektantów na tę realność, w razie gdyby okazała się potrzeba pozbycia się jej, nie zabraknie. Pozyskiwanie klientów dla składu za pomocą płatnego akwizytora uznano za nieodpowiednie, natomiast polecono dyrekcyi, ażeby zwróciła się okólnikiem do banków i kupców i przedstawiła im korzyści z używania tego zakładu, dla nich wynikające. Koszta manipulacyi w składzie nie są wysokie. Co do zaliczkowania towarów, oddawanych do składu, Bank krajowy nie byłby w stanie konkurować tu z prywatnymi kupcami zboża, którzy udzielają zaliczek aż do 90 procent. Badania w kwestyi zakładania takich składów w innych stronach kraju nie są jeszcze ukończone. Zamknięcie rachunków składu krakowskiego za rok 1908 wykazuje wynik korzystniejszy, niż w roku poprzednim i to o

1893 koron. Obrót towarów (zboża i innych artykułów) w tym składzie obejmował w czasie od 1 kwietnia 1908 do 1 kwietnia 1909 roku 179.005 metr. cetnarów, czyli 1791 wagonów.

Kronika.

Dziś:

Kraków, piątek 24 września.

Kalendarzyk kościelny: NMP. Wykupu i Gerarda bm.

Kalendarzyk astronomiczny: Wschód słońca o godz. 5 min. 31, zachód o godz. 5 m. 34; długość dnia godzin 12 min. 03.

Teatr miejski w Krakowie: „Wielkie bractwo".

Teatr ludowy: Przedstawienie dla młodzieży szkolnej: „Konfederaci barscy" i „Wiesław".

Teatr miejski we Lwowie: „Osiołkowi w żłoby dano".

Wycieczka Rady miejskiej do Częstochowy. Przezydyum miasta Krakowa projektuje wycieczkę członków Rady miejskiej na wystawę w Częstochowie. Ze względu na to, że zamknięcie wystawy nastąpi już w przyszłą niedzielę dnia 3 październik, wycieczka może się odbyć w dniach 28 i 29 b. m. we wtorek i środę. Wyjazd z Krakowa nastąpi we wtorek o godz. 9·20 rano, przyjazd do Częstochowy o godz. 4·13 popoł. Odjazd z Częstochowy we środę o godz. 8·3 wieczór, przyjazd do Krakowa o godz. 11·42 w nocy. Uczestnicy muszą się zaopatrzyć w paszporty. Koszt wycieczki obliczono na około 60 K na osobę wraz z kosztami paszportu, które wynoszą 8 K. Wyrobieniem i wizowaniem paszportów zajmie się na żądanie sekretaryat prezydyalny, który również udzieli wszelkich potrzebnych wyjaśnień. Ze względu na czas potrzebny do wyrobienia paszportu, prezydyum miasta zaprasza członków Rady o zgłoszenie ustną lub pisemną do dnia 26 godz. 12 w południe w sekretaryacie prezydyalnym, czy zechcą wziąć udział w wycieczce.

Koncert Adama Didura odbędzie się w starym teatrze w poniedziałek, 4 października. Znakomity artysta wyjeżdża bezpośrednio po koncercie do Petersburga, gdzie śpiewać będzie jednocześnie ze swym słynnym rywalem Szaljapinem i w tym samym repertuarze. W pierwszych dniach listopada powróci, jak corocznie, na sezon do Metropolitan-Opera w Nowym Jorku, gdzie w ansamblu, złożonym z gwiazd światowej sławy, zajmuje stanowisko pierwszego basisty. — Razem z Didurem wystąpi w koncercie krakowskim ceniony skrzypek, profesor konserwatoryum kijowskiego, p. Julian Pulikowski. — Bilety można już nabywać w składzie fortepianów B. Gabryelskiej.

Pomnik grunwaldzki. Zbliżająca się pięćsetletnia rocznica zwycięstwa oręża polskiego na polach Grunwaldu i Tannenbergu, rocznica, w roku przyszłym obchodzić się mająca, w całej Polsce znajduje swój wyraz w szeregu pomysłów, przyczynić się mających do uświetnienia rocznicy. — I tak w ostatnich dniach na wystawie budowlanej w Domu Towarzystwa technicznego przy ul. Straszewskiego, umieszczono projekt pomnika Grunwaldzkiego, wykonany w zakładzie artystyczno-kamieniarskim p. Józefa Kuleszy w Krakowie. Pomnik ten przedstawia statuę Matki Boskiej na smukłej kolumnie, którą otaczają postacie alegoryczne z czasów wojny z Krzyżactwem. U stóp kolumny widać krzyżaka poległego, a przy nim leży broń złamana i sztandary. Wyżej stoi Jagiełło, Witold, Zawisza Czarny, Zyndram z Maszkowic i rycerz polski. Całość przedstawia się harmonijnie i gromadzi przed oknem wystawy liczną publiczność, z zainteresowaniem oglądającą projekt.

Polski aeroplan. Jak się dowiadujemy, w dniach najbliższych w salach wystawy budowlanej w Domu Towarzystwa technicznego przy ul. Straszewskiego umieszczony będzie model aeroplanu pomysłu inżyniera Kłyszyńskiego z Berlina. Ze względu na swoją aktualność, model ów wywoła niewątpliwie zainteresowanie się szerokich kół publiczności naszego miasta.

Że Związku ekonomicznego urzędników. Zarząd Związku ekonomicznego urzędników, profesorów i nauczycieli w Krakowie zawiadamia członków Związku, że chcąc uchronić członków Związku od wyzysku przez czas trwania strajku w Jaworznie, sprzedaje swym członkom aż do ukończenia strajku węgiel (drobną kostkę) w cenie po 70 hal. za cetnar cłowy; dalej że sprzedaje ziemniaki doborowe, wybierane wedle próby w kancelaryi Związku w cenie po 5 kor. 20 hal. za 100 klg. z odstawą do domu i zniesieniem do piwnicy. Asygnaty wydaje kancelarya Związku w godzinach urzędowych od 5 do 8 wieczorem do dnia 5 październik b. r.; wreszcie że codzienna sprzedaż wędlin w lokalu Związku przy ul. św. Krzyża l. 20 rozpoczyna się dnia 25 b. m.

Z Tow. opieki nad ubogą młodzieżą szkolną. W poniedziałek odbyło się w V gimnazyum posiedzenie zarządu Tow. opieki nad ubogą młodzieżą szkół średnich pod przewodnictwem wiceprezesa dyr. J. Winkowskiego. Przedmiotem obrad posiedzenia były głównie prośby, wniesione przez młodzież szkół średnich; rozpatrzono próśb 20, załatwiono pomyślnie 18, 2 odroczono do dokładniejszego zbadania kwalifikacyi. Uchwalono udzielić stałych zapomóg miesięcznych w formie obiadów lub opłaty stancyi na 108 K miesięcznie i 40 K w rubryce zapomóg jednorazowych. — Stan kasy wynosił z początkiem września w funduszu obrotowym 2020 K 25 h, w zapasowym 491 K 20 h, nadto w funduszu budowy domu dla młodzieży szkół średnich im. H. Jordana 1097 K 66 h. — Uchwalono otworzyć biuro Towarzystwa w jednej ze szkół średnich w środkowej części miasta, gdzie w oznaczonych godzinach młodzież będzie mogła przedkładać swe prośby i życzenia. Biuro wejdzie w życie w najbliższym czasie.

Towarzystwo, którego działalność opiera się na czteroletniem doświadczeniu, skupia w sobie gorących i wypróbowanych przyjaciół młodzieży, znających jej potrzeby i zasługuje ze wszech miar na poparcie społeczeństwa. Obecnie z nadchodzącą jesienią wzmaga się działalność sekcyi rozdawnictwa ubrań i bielizny, dary są bardzo pożądane; przyjmuje je przewodnicząca sekcyi p. Emilia Malarska (ul. Szujskiego l. 9).

Z uniwersytetu ludowego. Dla umożliwienia szerszym masom zapoznania się z zabytkami historycznemi i artystycznemi miasta Krakowa, uniwersytet ludowy im. A. Mickiewicza postanawia urządzić szereg wycieczek. Pierwsza tego rodzaju wycieczka odbędzie się w najbliższą niedzielę, 26 b. m., do zamku na Wawelu, pod przewodnictwem inż. Wyczyńskiego, o godz. 3 po południu. Karty wstępu są do nabycia u dyżurnej w Czytelni.

Bezpłatna nauka czytania i pisania. Staraniem I Koła T. S. L. w Krakowie, stosownie do praktykowanego od lat dwunastu zwyczaju, rozpocznie się w dniu 26 b. m. bezpłatna nauka czytania i pisania dla dorosłych mężczyzn. Nauka odbywać się będzie w każdą niedzielę i święto od g. 2 do 4 i pół po południu w szkole wydziałowej św. Floryana przy placu Matejki pod l. 11. Wpisy dodatkowe odbędą się w wyżej wymienionej szkole w dniu 26 b. m. od g. 10—12 w południe. Zarząd I Koła T. S. L. zwraca się do wszystkich, którym postęp społeczeństwa leży na sercu, o współdziałanie w tępieniu ciemnoty i nakłanianie licznych jeszcze niestety w naszem mieście analfabetów do korzystania z bezpłatnej nauki czytania i pisania.

Wyścigi kolarskie. Oddział kolarski „Sokoła" krakowskiego urządza zawody jesienne dnia 26 b. m. na szosie mogilskiej według następującego programu: Bieg „nowicyuszów" 5 klm. o 3 nagrody. Bieg o „mistrzostwo O. K. S. K. na rok 1909". Bieg o mistrzowstwo 30 klm. 3 nagrody pamiątkowe. Bieg „Tandemów" 5 klm. 2 pary nagród. Bieg „Ogólny" 10 klm. o 3 nagrody i „czasówki", norma 25 minut. Za pobicie rekordu krakowskiego z r. 1901 na 30 klm. 1 godzina 55 m. 4/5 sekund zarząd ofiaruje zwycięzcy nagrodę honorową. Biegi dostępne dla członków oddziału. — Wkładki do biegu drugiego 4 K, do innych po 3 K od siodła przyjmuje p. K. Zopoth do soboty włącznie do godz. 9 wieczór. W razie stałej niepogody zawody zostaną odłożone. Zbiórka o godz. 2 po południu w gmachu „Sokoła".

W Czytelni im. Kilińskiego w Krakowie (ul. Szpitalna 18) odbędzie się dnia 26 b. m. wieczorek muzykalno-wokalny, którego program wypełnią produkcye muzyczne, śpiewy i deklamacye. Początek o godz. 7 wieczór.

Piesza wycieczka do Ojcowa odbędzie się staraniem sekcyi wycieczkowej krakowskiego „Ogniska naucz." w dniach 2 i 3 października. Wymarsz z Krakowa w sobotę dnia 2 października o godz. $3^1/_2$ po południu (4 godziny drogi), powrót do Krakowa w niedzielę wieczorem. Koszta wycieczki wynoszą 5 K, w co wlicza się: nocleg w Ojcowie, śniadanie, obiad, wstęp do grot, pochodnie i wydatki administracyjne. W wycieczce mogą także brać udział osoby z poza sfer nauczycielskich oraz młodzież. — Uczestnicy wycieczki mają sami wystarać się o bezpłatną przepustkę, ważną na 8 dni. Zgłoszenia do 28 b. m. przyjmuje się w lokalu „Ogniska naucz." (Kanonicza l. 19) codziennie od godz. 4 do 6 z wyjątkiem niedziel.

Z sali sądowej. Na wczorajszej rozprawie przed sądem przysięgłych przeciw 19-letniemu parobkowi z Mogiły, Janowi Hołocie, oskarżonemu o zbrodnię usiłowanego zgwałcenia, rabunku i kradzieży, sędziowie przysięgli uznali oskarżonego winnym zarzuconych mu czynów, a trybunał skazał go na $1^1/_2$ roku ciężkiego więzienia, obostrzonego postem co miesiąc. Zasądzony wyrok przyjął.

Zajście w sądzie. Wczoraj o g. pół do 1 w południe w gmachu krajowego sądu karnego na II piętrze, jakaś kobieta w średnim wieku dostała nagle silnego napadu i wśród głośnego śpiewu i zawodzeń przechadzała się po korytarzu. Chorą z trudem zdołano sprowadzić przed gmach sądu, skąd zabrało ją przybyłe na miejsce pogotowie ratunkowe. Kobieta owa przybyła podobno do sądu ze swoim mężem, który otrzymał wezwanie w jakiejś sprawie, którą żona uczuła się tak dotkniętą, że się poważnie rozchorowała.

Ogień kominowy. Wczoraj strażnik z wieży maryackiej zaalarmował telefonicznie strażnicę pożarną, że w jednej z kamienic przy ul. Szpitalnej około kościoła św. Tomasza wybuchł pożar. Przybyły na miejsce pożaru pluton miejskiej straży pożarnej skonstatował, że w kamienicy pod l. 8 zajęły się sadze w kominie; straż pożarna po kilkunastu minutach ugasiła pożar.

Upadek z tramwaju. Wczoraj po południu na jednej z ulic Kaźmierza, wypadł w czasie jazdy z tramwaju przez własną nieuwagę 16-letni subjekt Salomon Spira, odnosząc szereg dotkliwych obrażeń. Spirę opatrzyło pogotowie ratunkowe.

Proces o zamordowanie dra Halbreicha. — Z Cieszyna donosi nasz korespondent: Stróżka Marya Kaifaszowa, oskarżona o spełnienie morderstwa rabunkowego na adwokacie drze Samuelu Halbreichu (Zob. wczorajsze popołudniowe wydanie. Przyp. Red.), została uwolniona od zarzutu morderstwa. Odnośne pytanie ława przysięgłych zaprzeczyła 11 głosami. Natomiast skazano Kaifaszową za kradzież na 15 miesięcy ciężkiego więzienia.

Dziennik rosyjski we Lwowie. Ze Lwowa telefonują nam: Od d. 28 b. m. zacznie tu wychodzić dziennik rosyjski pod redakcyą dra Hryniewieckiego. Równocześnie ma być wydawany rosyjski tygodnik dla chłopów.

Sąd honorowy nad Dudykiewiczem. Ze Lwowa telefonują nam: „Gazeta Narodowa" donosi: Odbyło się tu posiedzenie sądu honorowego, który rozpatrywał zarzuty natury osobistej, podniesione z pewnej strony przeciw drowi Dudykiewiczowi. Dziennik dowiaduje się z dobrego źródła, że wyrok sądu honorowego był dla dra Dudykiewicza nieprzychylny i podaje, że niema już mowy o tem, aby dr Dudykiewicz mógł po tym wyroku odgrywać jakąś rolę polityczną i jest rzeczą prawdopodobną, że nie wróci on już więcej do Sejmu.

Tyfus plamisty w Pawiaku. „Przegląd Poranny donosi, że w warszawskiem więzieniu śledczem przy ul. Dzielnej, t. zw. Pawiaku, szerzy się od tygodnia tyfus plamisty. Z 6 oddziałów więzienia najbardziej dotkniętym epidemią jest oddział IV, gdzie na 87 więźniów 1 umarł, a 25 jest chorych.

Stuletni generał. W Sandomierzu żyje jeden z najstarszych emerytów armii rosyjskiej generał-major Wojciech Ostrowski, urodzony w kwietniu 1808 r. Podczas oblężenia Sebastopola, Ostrowski był dowódcą połockiego pułku piechoty, stojącego obecnie załogą w Piotrkowie. W roku 1766 otrzymał emeryturę. Sędziwy generał trzyma się jeszcze dziarsko i czytuje książki i dzienniki bez użycia szkieł. Syn jego, również generał-major, p. Józef Ostrowski, brał udział w wojnie japońskiej w randze pułkownika. Dwukrotnie raniony w bitwie pod Laojanem, po skończonej wojnie i powrocie do kraju, wystąpił z wojska w randze generał-majora i jako emeryt osiadł w Warszawie.

Proces pułkownika Geyera. Z Poznania telegrafują: Pułkownik Geyer, komendant pułku w Ostrowie, skazany na 9 miesięcy więzienia za zbrodnię przeciw obyczajności, stanął wczoraj przed sądem apelacyjnym. Rozprawę odroczono dla przesłuchania nowych świadków.

Wycieczka naukowa paryskiej Rady miejskiej. Z Pragi telegrafują: Wczoraj przybyła tu delegacya 19 członków i wyższych urzędników Rady municypalnej miasta Paryża, która odbywa podróż naukową dla zbadania urządzeń wodociągów i zakładów czyszczenia miasta, oraz urządzeń sanitarnych. Deputacya ta zwiedziła już Frankfurt, Norymbergę i Karlsbad.

Ks. Filip Eulenburg. Z Berlina telegrafują: Wczoraj wieczorem doniosło kilka dzienników w nadzwyczajnych wydaniach, że ks. Eulenburg umarł. Wiadomość ta okazała się potem fałszywą. Prawdą jest tylko tyle, że stan zdrowia ks. Eulenburga jest bardzo poważny.

Smierć sędziego podczas rozprawy. Z Berlina telegrafują: W krajowym sądzie karnym zmarł nagle podczas rozprawy radca sądu krajowego Buchner.

Wielka kradzież. Pet. ag. tel. donosi: W Petersburgu okradziono magazyn Harracha na Newskim Prospekcie. Ze sklepu tego skradziono samych papierów procentowych na sumę 100.000 rb.

Burze we Francyi. Z Paryża telegrafują: Ogromne burze nawiedziły południową Francyę, wyrządzając dotkliwe spustoszenie. W niektórych okolicach burze poprzedziło lekkie trzęsienie ziemi, kilka rzek wystąpiło z brzegów, uniemożliwiając wszelki ruch. Czego jeszcze ze żniw nie zebrano, uległo zniszczeniu. Dwie kobiety porwane wodą, utonęły.

Trzęsienie ziemi. Z Reggio di Calabria telegrafują: W okolicy, nawiedzonej trzęsieniem ziemi w Bagnara, wybuchł pożar w składzie drzewa. 50 baraków spłonęło, 70 osób pozostało bez dachu.

Katastrofa budowlana. Pet. ag. tel. donosi: W Petersburgu w czasie budowy domu na Izmajłowskim Prospekcie spadły sufity na wszystkich sześciu piętrach, wraz ze znajdującemi się przy pracy robotnikami. Sześciu robotników odniosło zranienia, w tem dwóch śmiertelnie.

Wielka defraudacya. Z Limoges telegrafują: Dyrektor tutejszego urzędu pocztowego zbiegł, zdefraudowawszy 300.000 franków. Pieniądze te przegrał on na giełdzie.

Starcie z więźniami. Ze Skobelca donosi pet. ag. tel.: W więzieniu Osek więźniowie podczas spaceru zranili trzech strażników i dwóch dozorców. Strażnicy zrobili użytek z broni palnej, przyczem 9 więźniów zginęło a 9 odniosło rany.

Powodzie w Syryi. Z Konstantynopola telegrafują: Dzienniki donoszą o wielkiej powodzi w Syryi; miało zginąć 100 osób.

Orkan w Meksyku. Z Nowego Orleanu telegrafują: Liczba ofiar orkanu, który trwał kilka dni nad wybrzeżem zatoki meksykańskiej, wynosi 300.

Mianowania. „Wiener Ztg" ogłasza: Minister oświaty zamianował profesora głównego seminaryum nauczycielskiego żeńskiego w Krakowie, Józefa Dobrowolskiego, któremu powierzono kierownictwo seminaryum nauczycielskiego w Starym Sączu, dyrektorem seminaryum nauczycielskiego w Starym Sączu, oraz prowizorycznego profesora głównego seminaryum nauczycielskiego w Nowym Sączu Franciszka Erdelowskiego definitywnym profesorem głównym w tymże zakładzie.

Zmarli:

Hr. Ludwik Broel Plater, przeżywszy lat 65, zmarł w Krakowie.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:
Michał Konopiński.

Ruch przejezdnych.

Kraków, 23 września.

HOTEL POLLERA: Kazimierz Skibniewski ze Lwowa, Leopoldowie Szeferowie z Dąbrowy, Kazimierz Sulimirski z Borysławia, Kazimierz Szaszkiewicz z Litwy, Stanisław Witkowski z Król. Pol., dr Stanisław Lewicki ze Lwowa, Marya Gedlowa z Pragi, dr Adolf Afenda z Sanoka, X. Jan Szatayko z Drohobycza, Halina Kierszniowska z Łomży.

HOTEL pod ROZĄ: Józef Maniewski z Kolonii, Julian Held z Warszawy, Wiktor Samesch, Marek Weber ze Lwowa, Franciszek Przedpełski, Włodzimierz Wasiljew z Miechowa, Jerzy Bulowski z Pisarzowic, Ryszard Peschel z Opawy. Włodzimierz i siostra Wanda Sulima Popielowie z Nowego Targu, Grzegorz i Helena Podhoreccy z Jarosławia, Dawid i Bronisława Wurcelmanowie z Warszawy, Adela Swiderska z Zakopanego, Salomea Filarówna z Kolonii Polskiej, Stanisław i Stefania Kleinsznekowie ze Sartany (gub. jekateryn.), dr Jan Załuska z Kosowa, Gabryela Gąsowska, Stefania Perkowska z Sosnowca, Leon, Tworżyna i Wacław Iwaszkiewiczowie ze Strażgroda (Podole ros.).

✝

Tadeusz Meissner

były słuchacz szkoły piwowarniczej w Pradze, syn ś. p. Adolfa Meissnera, fabrykanta powozów i znanego obywatela miasta Krakowa, zmarł 23 b. m. w Krakowie. 6155

Kursa telegraficzne.

Wiedeń, 23 września. Losy: a) procentowe: Austryackie zakładu kred. z obl. prc. z roku 1880 3-prc. 283·50. Austr. zakł. kr. z obl. prc. z r. 1889 3-prc. 271·25. Uregul. Dunaju z 1870 r. 100 złr. 5-prc. 270·—. Węg. Banku hip. po 100 złr. 4-prc. 245·—. Pożyczka serb. prem. po 100 fr. 2-prc. 95·50. b) bezprocentowe: Budapeszteńskie (Basilica) 5 złz. 22·80. Zakł. kred. dla h. i p. po 100 złr. 501·—. Clary 40 złr. m. k. 175·—. Pożyczka m. Insbruka 20. złr. 116·—. Losy m. Krakowa 20 zł. 110·—. Pożyczka m. Lublany 20 złr. 79·25. Palffy 40 złr. 215·—. Czerw krzyża Tow. austr. 10 złr. 57·—. Czerw. krzyża węg Tow. 5 złr. 35·25. Losy fund. arcyks. Rudolfa 10 złr. 67·—. Salma 40 złr. m. 265·—. Pożyczka Salcburga 20 złr. 112·—. Tureckie oblig. prem. kolei po 400 fr. 201·—. Tureckie oblig. prem. kolei prc. 200·25. Losy kom. m. Wiednia z 1874 roku 524·—.

Berlin, 23 września. Austryackie banknoty 85·75. Spirytus —·—.

Paryż, 23 września. Renta 3-prc. 97·42. Mąka 30·85.

Z drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska 10. Rządca Drukarni L. K. Górski